



กลุ่มทอรุงพะเหวดบ้านบัวเจริญ
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒



คำประกาศเกียรติคุณ
กลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

กลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ หมู่ที่ ๙ ตำบลทุ่งเทิง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ เป็นกลุ่มชาวบ้าน ที่รวมตัวกันขึ้น เพื่อทอธงผืนผ้าซึ่งมีลักษณะเฉพาะเพื่อใช้ในงาน บุญมหาชาติ หรือบุญพระเวสสันดร ซึ่งเป็นบุญประเพณีที่สำคัญยิ่งของชาวอีสาน ที่เรียกเป็นภาษา ถิ่นว่า “บุญผะเหวด” และผืนธงที่ใช้ในงานบุญประเพณีนี้ จึงเรียกว่า “ธงผะเหวด” หรือ “ธงผะเหวด” นั่นเอง “ธงผะเหวด” นี้ นับเป็นสัญลักษณ์ และเอกลักษณ์ สำคัญทางศาสนาที่สามารถบอกถึงจิตวิญญาณ ของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ทอได้อย่างลุ่มลึก เดิมทีทอเพียงการทอกันด้วยเพียงแต่อาศัยพลังศรัทธาเป็นการส่วนตัวของแต่ละบุคคล โดยทอเพื่ออุทิศถวายไว้ในกิจการพุทธศาสนาเท่านั้น การรวมกลุ่มของชาวบ้านบัวเจริญ เพื่อทอธงผะเหวด นับเป็นการฟื้นฟูมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างยิ่ง ด้วยอาศัยความสามัคคี และความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของคนในชุมชนเป็นพื้นฐานสำคัญ โดยอิงแนวพัฒนาด้วยหลักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ ประการสำคัญในการ รวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ มรดกทางศิลปวัฒนธรรมสำคัญของชาติในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการ อนุรักษ์ และฟื้นฟูมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติแล้ว ยังเป็นการ พัฒนา และ ส่งเสริมให้ มรดกของชุมชนสามารถยืนหยัดดำรงอยู่ต่อไปได้ในสภาวะทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา อีกทั้งเป็นการเผยแพร่มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ประการสำคัญอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ให้มีความมั่นคง และดำรงอยู่ได้ด้วยวิถีวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนด้วยวิถีทางวัฒนธรรมอย่างแท้จริง

กลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ หมู่ที่ ๙ ตำบลทุ่งเทิง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินกิจกรรมไปด้วยความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยทำการศึกษาค้นคว้า และพัฒนา ด้วยความอดทน จนกระทั่งเวลาผ่านไปหลายปี จึงสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ได้สำเร็จ และเริ่มเข้าสู่กระบวนการ การผลิตอย่างมีระบบ และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อย่างมีคุณภาพ ทำให้ชื่อเสียงของ กลุ่มฯ ขจรขยายไปอย่างกว้างขวาง จนถึงระดับสากล ซึ่งนับเป็นการคืนชีวิตให้กับ วิถีวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของชุมชนอย่างแท้จริง



นอกจากนี้ ยังสามารถบริหารจัดการ การดำเนินงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ ช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำผลงานผลิตภัณฑ์ นับเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชนบ้านเกิด อันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนด้วยวิถีวัฒนธรรม อย่างแท้จริง

ด้วยความเพียรพยายามในการ อนุรักษ์ เผยแพร่ พัฒนา มรดกทางศิลปวัฒนธรรม สำคัญของชาติ และสร้างสรรค์เศรษฐกิจของชุมชนและสังคม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

กลุ่มทอถุงพะเหวด บ้านบัวเจริญ จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒





ประวัติและผลงานโดยสังเขป
กลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ
ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน (ช่างทอธง)
ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประวัติกลุ่ม

ชื่อ-สกุล บุคคล/กลุ่มบุคคล กลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ
ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้)

กลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ หมู่ที่ ๙ ตำบลทุ่งเทิง
อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๖๐
บ้านเลขที่ ๖๔ หมู่ ๙ บ้านบัวเจริญ ตำบลทุ่งเทิง อำเภอ
เดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๖๐

ประวัติกลุ่มทอธงผะเหวดบ้านบัวเจริญ

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๒ นางชิง ไชยพุ่ม ได้เดินทางไปเยี่ยมญาติ ที่บ้านนาگانตม ตำบลสังเม็ก อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มีโอกาสเห็นธงผะเหวด เห็นว่ามีความสวยงาม จึงเกิดแรงบันดาลใจที่จะทอธงถวายวัดในชุมชนของตนบ้างจึงได้นำเอาต้นแบบธงผะเหวดจาก บ้านนาگانตม มาเป็นแบบอย่างในการทอ โดยให้คุณยายคุณ นวนอนันต์ อายุ ๘๔ ปี เป็นผู้ทอ โดยมีพระมหาจรัสศักดิ์ จิรสกโก หลานชายคุณยายคุณ เป็นผู้ออกแบบลวดลายเพิ่มเติมให้คุณยาย คุณ จนกลายเป็นรูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ของหมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นางหนูเทียม ยอดคำมี นางรอด สุขบัวผา ซึ่งเป็น ลูกหลานของคุณยายคุณ และอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ได้นำรูปต้นแบบฝีมือของคุณยายคุณ มาเป็นต้น แบบในการทอ เมื่อทอเสร็จได้นำไปถวายวัดใช้ในงานบุญผะเหวดชาวบ้านได้เห็นว่ามีมีความสวยงาม ก็เกิดแรงศรัทธาอยากได้ไปถวายวัดบ้าง บางคนก็เกิดแรงบันดาลใจอยากทอเป็นบ้าง จึงเกิดการว่า จ้างทอธงขึ้นทำให้คุณยายคุณ นวนอนันต์ และนางหนูเทียม ยอดคำมี นางรอด สุขบัวผา มีรายได้ จากการว่าจ้างทอธง และกลุ่มสตรีในชุมชนก็หันมาริเริ่มเรียนรู้การทอธงในชุมชนบ้านบัวเจริญมาก ขึ้น และได้เริ่มฝึกหัดทอธงผะเหวด เพื่อยึดเป็นอาชีพหารายได้เสริมในยามว่างจากการทำไร่ ทำนา

เมื่อมีผู้สนใจมาว่าจ้างทอธงมากขึ้นทั้งในท้องถิ่นและต่างจังหวัดที่ทราบว่าที่ชุมชนบ้านบัว เจริญเป็นแหล่งทอธงที่สวยงาม ในขณะที่กลุ่มสตรีในหมู่บ้านก็เริ่มสนใจหันมาทอธงผะเหวดกันมาก ขึ้น โดยเห็นว่าการทอธงจะนำมาซึ่งรายได้เสริม จึงร่วมกันจัดตั้งกลุ่มทอธงอย่างเป็นทางการขึ้นเมื่อ



ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยมีหน่วยงานของรัฐให้งบประมาณสนับสนุนในการซื้อฟืมทอผ้า ซื่อด้าย และอุปกรณ์อื่นๆ ในการทอผ้า และคัดเลือกให้ แม่หนูเทียม ยอดคำมี เป็นประธานกลุ่ม การรวมกลุ่มในครั้งนี้ทำให้คนในชุมชนให้ความสำคัญในการทอจุงเพื่อเป็นแหล่งหารายได้เสริมมากยิ่งขึ้น และมีสมาชิกมาเรียนรู้เพิ่มเติมในการทอจุงมากยิ่งขึ้น เมื่อมีช่างทอเพิ่มเป็นกลุ่มใหญ่ขึ้น ก็ได้รับการสนับสนุนทุนส่งเสริมจากหน่วยงานราชการของท้องถิ่นเพิ่มเติม และมีมติของกลุ่มที่จะหักรายได้ส่วนหนึ่งจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกร้อยละ ๒๐ จากราคาจำหน่ายเข้ากองทุนกลุ่มเพื่อใช้หมุนเวียนในกิจการกลุ่มทอผ้าต่อไป นอกจากการทอจุงแล้วยังมีผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น ผ้าถุง ผ้าสะไบ ผ้าขาวม้า เป็นต้น ชุมชนบ้านบัวเจริญจึงกลายเป็นแหล่งผลิตจุงผะเหวด ที่สืบสานภูมิปัญญาด้านศิลปหัตถกรรมของท้องถิ่นที่สำคัญของอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มทอจุงผะเหวดบ้านบัวเจริญ นอกจากจะผลิตจุงผะเหวดที่สวยงามและสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักและมีผลงานการสร้างสรรค์งานฝีมือการทอจุงผะเหวดเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในระดับชุมชน อำเภอ ภายในจังหวัดอุบลราชธานีแล้ว ยังเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางไปทั่วทั้งประเทศ เห็นได้จากมีผู้คนทั่วสารทิศเข้ามาในชุมชนเพื่อเลือกซื้อหาและสั่งทอจุงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางศาสนาและด้านอื่นๆ ประดับประดาตามอาคารบ้านเรือน หน่วยงาน หรือแม้กระทั่งโรงแรม ดังกล่าวนี้ทำให้ผลงานของกลุ่มทอจุงผะเหวดบ้านบัวเจริญปรากฏต่อสาธารณชน ทำให้ชุมชนมีรายได้หมุนเวียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้กลุ่มช่างทอมีกำลังใจที่จะสร้างสรรค์สืบสานและพัฒนาฝีมือในการทอมากยิ่งขึ้น ทำให้มีหน่วยงานของทางภาครัฐมาให้การสนับสนุน

รวมถึงสถานศึกษาในชุมชน ก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญกับการสืบสานงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยได้เชิญกลุ่มทอจุงผะเหวดบ้านบัวเจริญ ไปเป็นวิทยากรในการสอนทำจุงโยแมงมุมให้แก่นักเรียนในโรงเรียนทุ่งเทิงยี่งวงวัฒนา และนำผลงานจุงผะเหวดของกลุ่มทอจุงบ้านบัวเจริญมาจัดแสดงในโรงเรียน และในการนำเสนอผลงานของโรงเรียนตามโอกาสต่างๆ ทำให้ผลงานของกลุ่มทอจุงผะเหวดบ้านบัวเจริญเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ประการสำคัญที่สุด คือกลุ่มทอจุงผะเหวดบ้านบัวเจริญ เป็นกลุ่มทอจุงผะเหวดเพียงกลุ่มเดียวที่ยัง ดำเนินการ มีการสืบทอดและผลิตอยู่ในปัจจุบัน

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

รางวัล ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน (ช่างทอจุง) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๒ จากสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานมหาวิทยาลัย มหาสารคาม เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๖๒

